

ÎNCHEIERE

19 iunie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul

Oleg Sternioală

Judecătorii

Galina Stratulat

Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Gheorghe Gîrnu, reprezentat de avocatul Serghei Mocanu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Gheorghe Gîrnu împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea cauzei în termen rezonabil, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 21 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 06 septembrie 2018, Gheorghe Gîrnu, reprezentat de avocatul Serghei Mocanu, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova solicitând constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei în procesul penal inițiat la 05 martie 2015 conform indicilor art. 290 alin.(1) Cod penal, nr.xxxxx, încasarea de la bugetul de stat a sumei de 3000 de euro cu titlu de prejudiciu moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii s-a invocat că, la 05 martie 2015, de către SUP al DPF OUP, a fost dispusă începerea urmăririi penale în baza art.290 alin. (1) Cod penal, nr.xxxx, iar la 23 aprilie 2015, de către SUP al DPF OUP, Gheorghe Gîrnu a fost recunoscut în calitate de bănuț în cauza penală. Prin ordonanța din 21 noiembrie 2015 a procurorului în Procuratura în Procuratura Generală a Republicii Moldova a fost dispusă punerea lui Gheorghe Gîrnu sub învinuire și i-a fost incriminată comiterea infracțiunii prevăzute de art.290 alin. (1) Cod penal, iar cauza penală nr.xxxxx a fost trimisă în instanță pentru examinare în fond.

Totodată, a menționat că prin sentința din 23 ianuarie 2017 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, Gheorghe Gîrnu a fost achitat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.290 alin. (1) Cod penal, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii. Prin decizia din 07 martie 2018 a Curții de Apel Cahul a fost respins apelul procurorului în Procuratura Anticorupție și a fost menținută sentința din 23 ianuarie 2017 a Judecătoriei Cahul, sediul Central.

În opinia părții reclamante, dreptul la examinarea cauzei penale într-un termen rezonabil a fost încălcat prin durata excesivă a procesului, mai mult de 3 ani, iar în

contextul prevederilor art. 2 alin. (1), (6) al Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești coroborate cu art. 1398, 1422, 1423 Cod civil, urmează a fi încasat de la bugetul de stat suma de 3000 euro cu titlu de prejudiciu moral. Or, cuantumul prejudiciului moral acordat trebuie să fie corelat cu jurisprudența CtEDO în cauze similare.

Prin hotărârea din 12 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Gheorghe Gîrnu împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin decizia din 21 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Gheorghe Gîrnu, reprezentat de avocatul Serghei Mocanu și s-a menținut, fără modificări, hotărârea din 12 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut prin prisma prevederilor art. 2 alin. (1) și (2) din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, că doar întârzierile imputabile autorităților judiciare competente pot avea drept consecință eventuala constatare a depășirii termenului rezonabil în care trebuia să fie judecată cauza, iar aprecierea și repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea termenului rezonabil se face luând în considerare încălcările comise din cauze ce nu pot fi imputate exclusiv persoanei care a depus cererea de reparare a prejudiciului.

În contextul situației de fapt constatată în speță, instanța de apel a considerat ca fiind corectă concluzia instanței de fond cu privire la lipsa încălcării dreptului lui Gheorghe Gîrnu la examinarea în termen rezonabil a cauzei penale. Or, 3 din 7 ședințe judiciare în care cauza a fost examinată în instanța de fond și una din 6 ședințe judiciare desfășurate în instanța de apel, au fost amânate din motivul neprezentării avocatului inculpatului- Serghei Mocanu, pe când, o condiție expresă prevăzută de legislația aplicabilă speței este ca încălcările comise să nu fie imputate persoanei care a depus cererea de constatare a încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei.

Totodată, instanța de apel a apreciat ca fiind întemeiată poziția primei instanțe precum că în speță nu a fost încălcat termenul rezonabil la examinarea cauzei. În acest sens, instanța de apel a menționat că procesul de judecată în prima instanță inițial a durat un an și trei săptămâni, de la 29 decembrie 2015, data primirii dosarului penal spre examinare, până la 23 ianuarie 2017, data pronunțării sentinței. În instanța de apel, Curtea de Apel Cahul, examinarea apelului a durat aproape un an, de la 16 martie 2017 când a parvenit și a fost repartizat dosarul și până la 07 martie 2018, data pronunțării deciziei. Curtea Supremă de Justiție a emis decizia la data de 17 iulie 2018. Drept urmare, a opinat că este neîntemeiat argumentul apelantului Gheorghe Gîrnu privind tergiversarea examinării procesului. Or, prima instanță corect a stabilit că nu au fost admise amânări nejustificate ale ședințelor de judecată sau fixarea extinsă a termenilor de judecarea a cauzei. Totodată, a punctat

că examinarea cauzei în termen rezonabil este doar una din componentele dreptului la un proces echitabil și prin urmare nu poate prevala asupra acestuia din urmă.

De asemenea, a afirmat că în fața primei instanțe, instanței de apel și instanței de recurs examinarea cauzei penale a durat aproximativ 2 ani și 8 luni, fapt condiționat de înaintarea cererilor de amânare atât din partea acuzării, cât și din partea apărării, neprezentarea în ședințele de judecată a reprezentantului inculpatului, a martorilor din motive neîntemeiate, demersurile înaintate de participanți, expirarea împluternicirilor judecătorești, folosirea căilor de atac. Prin urmare, ședințele de judecată în toate cele trei nivele de jurisdicție au fost stabilite consecutiv și în termeni reduși, amânări nejustificate din partea instanței, fără efectuarea de proceduri judecătorești nu au fost admise. Termenele ședințelor au fost stabilite rezonabil, în intervale reduse de timp, cu respectarea echilibrului între drepturile participanților la proces și procedurile ce se impun. În acest sens, s-a indicat că intervalul desemnat între ședințele de judecată, răspunde criteriului normelor naționale și celor internaționale, acesta fiind rezonabil în raport cu complexitatea cauzei și măsurile procedurale necesare ce au condus la amânarea ședințelor.

La fel, instanța de apel a respins ca fiind neîntemeiat argumentul apelantului cu privire la existența împluternicirilor judecătorești instanței de fond până la data de 06 noiembrie 2016, or, prin certificatele eliberate de greșierul primei instanțe la 21 octombrie 2016 și la 20 decembrie 2016, se confirmă expirarea împluternicirilor judecătorești (f.d.50,51).

La 16 aprilie 2019, Gheorghe Gîrnu, reprezentat de avocatul Serghei Mocanu, a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 21 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri privind constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei în procesul penal inițiat la 05 martie 2015 după indicii art. 290 alin.(1) Cod penal, nr.xxxxx, încasarea de la bugetul de stat a sumei de 3000 de euro cu titlu de prejudiciu moral și încasarea cheltuielilor de judecată pentru examinarea prezentului litigiu.

În motivarea recursului s-a invocat că instanțele judecătorești la judecarea cauzei eronat au interpretat și au aplicat normele de drept material. Respingerea cererii de chemare în judecată nu este motivată prin norme materiale și drept urmare nu poate fi supusă criticii o motivare ce lipsește. Instanțele au emis hotărâri nemotivate și contradictorii, contrar prevederilor art. 239-241 Cod de procedură civilă, art. 6 CEDO, precum și jurisprudenței CtEDO, care pun în sarcina instanței obligația de examina efectiv mijloacele, argumentele și elementele de probă, cel puțin pentru aprecierea pertinentei, precum și motivarea hotărârii și deciziei emise.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 21 februarie 2019, iar Gheorghe Gîrnu, reprezentat de avocatul Serghei Mocanu, a declarat recurs la 16 aprilie 2019, ceea ce denotă că recursul este în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de Gheorghe Gîrnu, reprezentat de avocatul Serghei Mocanu, completul Colegiului civil, comercial și de contencios

administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Gheorghe Gîrnu, reprezentat de avocatul Serghei Mocanu, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul părții recurente cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru

Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Gheorghe Gîrnu, reprezentat de avocatul Serghei Mocanu.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Gheorghe Gîrnu, reprezentat de avocatul Serghei Mocanu, împotriva deciziei din 21 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Oleg Sternioală

Judecătorii

Galina Stratulat

Victor Burduh